Someron kaupunki

Koulukuljetusopas

Esi- ja perusopetuksen oppilaiden ja lukion opiskelijoiden koulukuljetuksia koskevat periaatteet 1.2.2025 alkaen

Sivistyslautakunta 28.1.2025 § 5

Sisällysluettelo

1. Johdanto 3
2. Lainsäädäntö, perusopetuslaki 3
    - 6 § Oppilaan koulupaikan määräytyminen 4
    - 32 § Koulumatkat 4
    - Muiden lakien ja asetusten turvallisuusmääräyksiä 4
3. Kuljetusten myöntämisen perusteet 5
    - Koulunkäynti lähikoulussa ja muussa kuin lähikoulussa tai kunnassa... 5
    - Koulumatkan pituus 6
    - Koulumatkan vaarallisuus (koskee perusopetuksen oppilaita) 6
    - Koulumatkan rasittavuus ja vaikeus (koskee perusopetuksen oppilaita) 7
    - Yhteishuoltajuus 8
    - Petoeläinvaara 8
    - Koulukuljetukset aamu- ja iltapäivätoiminnasta 9
4. Kuljetukseen hakeminen 9
    - Maksuton koulukuljetus (perusopetuksen oppilas) 9
    - Esiopetuksen oppilas 10
    - Maksullinen koulukuljetus (perusopetuksen oppilas) 10
    - Kuljetuksesta maksettava korvaus huoltajalle (perusopetus) 11
    - Esiopetuskuljetuskustannusten korvaus huoltajalle 11
    - Koulu- ja vapaa-ajan tapaturmakuljetukset 12
    - Muut määräaikaiset kuljetukset 12
5. Kuljetuksen toteuttaminen 12
    - Kuljetusten odotusajat ja koulumatkaan käytettävä aika 13
    - Kuljetukset vuorolinja-autoilla (= julkinen liikenne) 14
    - Kuljetukset tilauslinja-autoilla (= avoin ostoliikenne) 14
    - Kuljetukset takseilla (= ostoliikenne) 14
6. Säännöt ja ohjeet koulukuljetuksissa 15
    - Ohjeita lapsille 16
    - Ohjeita lasten huoltajille 16
    - Ohjeita liikennöitsijöille ja kuljettajille 17
7. Toiminta poikkeustilanteissa 17
    - Koulukuljetusauto ei saavu pysäkille 18
    - Kuljetuksen laatuun ei olla tyytyväisiä 18
    - Erimielisyydet liikennöitsijän kanssa 18
    - Onnettomuudet 18
    - Vahinko- ja ilkivaltatapaus 18
8. Liikennekasvatus ja turvallisuus 19
9. Lukiolaisten koulukuljetukset 19

1. Johdanto

Tässä koulukuljetusoppaassa esitellään Someron kaupungin esi- ja perusopetuksen oppilaiden ja lukion opiskelijoiden koulukuljetuksia koskevia periaatteita ja käytäntöjä. Oppaan avulla lasten huoltajat saavat tietoa Someron kaupungin koulukuljetusetuudesta ja periaatteista, joilla koulukuljetus Someron kaupungissa myönnetään ja järjestetään. Someron sivistyslautakunta vahvistaa vuosittaisen koulukuljetussuunnitelman.

Oppaassa käytettyjen termien selitykset:

- julkinen liikenne = henkilöliikenne, joka hoidetaan kaikkien käytettävissä olevilla linja-autoilla
- vuorolinja-auto = julkinen liikenne
- tilauslinja-auto = ostoliikenne
- ostoliikenne = Someron sivistystoimen ostama linja-auto- ja taksiliikenne, jolla pyritään kattamaan ne koulukuljetuspalvelut, joissa ei ole julkista liikennettä tarjolla.

Huoltajat ovat ensisijaisesti velvollisia opastamaan lapsiaan liikkumaan omatoimisesti ja turvallisesti liikenteessä sekä huolehtimaan lapsen asianmukaisista varusteista. Huoltajat vastaavat siitä, että lapsi pääsee turvallisesti linja-autoon tai taksiin ja linja-autosta tai taksista kotiin. Huoltajien tuleekin tutustua koulureittiin yhdessä lapsen kanssa ja näin tukea lapsen turvallista liikkumista liikenteessä sekä koulumatkoilla että vapaa-aikana.

Hyvällä yhteistyöllä koulujen, liikennöitsijöiden ja lasten huoltajien kesken edistämme lasten turvallisuutta ja hyviä kuljetuskokemuksia esiopetus- ja koulutiellä.

Koululaisten yleiskunto on heikentynyt liikkumisen vähenemisen myötä. Kävellen tai pyöräilemällä kuljettu koulumatka tulisikin nähdä lapsen oikeutena, joka edistää terveyttä ja ennaltaehkäisee monia sairauksia. Samalla lapsi oppii liikkumaan itsenäisesti kotiympäristössään ja luottamaan omiin kykyihinsä. Someron kaikki koulut ovat olleet mukana Liikkuva koulu -hankkeessa ja sivistystoimi haluaa näin tukea lasten liikkumista. Lasten liikkumisen edistäminen on kirjattu Someron lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan.

Tämä päivitetty koulukuljetusopas tulee voimaan 3.2.2025 alkaen järjestettävissä koulukuljetuksissa.

2. Lainsäädäntö

Perusopetuslaki

6 § Oppilaan koulupaikan määräytyminen

Opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämispaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Esiopetusta järjestettäessä tulee lisäksi ottaa

huomioon, että opetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää varhaiskasvatuspalveluita. (13.7.2018/542)
Kunta osoittaa oppivelvolliselle ja muulle tässä laissa tarkoitettua opetusta saavalle 1 momentin mukaisen lähikoulun tai muun soveltuvan paikan, jossa tämän lain 4 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti annetaan opetusta sellaisella oppilaan omalla kielellä, jolla kunta on velvollinen opetusta järjestämään. Esiopetusta saavalle oppilaalle voidaan opetuksen järjestämispaikaksi osoittaa myös vastaavat edellytykset täyttävä 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu varhaiskasvatuspaikka tai muu soveltuva esiopetuksen järjestämispaikka. Kunta voi perustellusta opetuksen järjestämiseen liittyvästä syystä opetuskieltä muuttamatta vaihtaa opetuksen järjestämispaikkaa. (13.7.2018/542)

Lasta ei ilman huoltajan suostumusta saa osoittaa opetukseen, jossa 31 §:n 3 momentin nojalla peritään oppilaalta maksuja, eikä opetukseen, jossa kunnan päätöksen tai opetuksen järjestämisluvan perusteella noudatetaan erityistä maailmankatsomuksellista tai kasvatusopillista järjestelmää.

32 § Koulumatkat

Jos perusopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai varhaiskasvatuslaissa tarkoitetusta varhaiskasvatuksesta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen. Perusopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. (30.12.2020/1216)

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. (24.6.2010/642)

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään varhaiskasvatukseen varhaiskasvatuslain 6 §:n 4 momentissa tarkoitetulla tavalla, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikan välillä. (13.7.2018/542)

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

Muiden lakien ja asetusten turvallisuusmääräyksiä

Liikenne- ja viestintäministeriön asetus koulu- ja päivähoitokuljetusten kuormauksesta ja turvallisuusjärjestelyistä (553/2006) on tullut voimaan vuonna 2006. Asetus koskee koulun säännölliseen toimintaan kuuluvia matkoja, jotka ovat kunnan tai vastaavan tahon järjestämää tilausliikennettä. Koululaisten käyttämä normaali reittiliikenne ei kuulu asetuksen soveltamisalaan. Myös koulumatkoilla ja koulukuljetuksissa on tärkeä muistaa, että kaikkien tienkäyttäjien on otettava huomioon yleinen tieliikennettä koskeva lainsäädäntö. Turvavyötä on tieliikennelain mukaan käytettävä kaikkien istuessaan sellaisella paikalla mihin se on

asennettu. Oppilaita kuljettavan kouluauton (tilausliikenne, taksi, pienoislinja-autot) kuljettajan on myös käytettävä turvavyötä.

Autossa voidaan kuljettaa kuljettajan lisäksi enintään rekisteriotteeseen merkityn määrä istumapaikkaluvun mukainen määrä matkustajia. Jos auto on koulukuljetuskäyttöön hyväksytyillä lisäturvavöillä, matkustajien määrä yhdellä istuimella tai istuinrivillä saa olla enintään seuraavaa:

istumapaikkojen määrä	***matkustajien määrä***
1	*2*
2	*3*
3	*5*
4	*6*

Vierekkäisillä istumapaikoilla ei kuitenkaan saa olla useampia kuin kolme matkustajaa. Kuljettajalle ja kahdeksalle matkustajalle rekisteröidyssä henkilöautossa saa kullakin vähintään 70 senttimetrin levyisellä istumapaikalla, kuljettajan viereistä paikkaa lukuun ottamatta, kuljettaa kahta siihen sopivaa matkustajaa. Siten 1+8 hengen autossa saa kuljettaa 13 oppilasta sillä edellytyksellä, että kaikki oppilaat ovat lukuvuoden alkaessa alle 13-vuotiaita, muutoin saa kuljettaa 12 oppilasta (koulukuljetusasetus 2 §). Linja-autoissa ei saa 1.8.2007 alkaen koulukuljetuksissa olla ylikuormaa lainkaan (koulukuljetusasetus 3 §). Linjaliikenteessä rekisteriin merkitty matkustajamäärä saadaan tilapäisesti ylittää 30 prosenttia (asetus ajoneuvojen käytöstä tiellä 38 §).

Laki alkolukon käytöstä koulu- ja päivähoitokuljetuksissa (10.12.2010/1110) määrää alkolukon käytön pakolliseksi tilausajoina suoritettavissa koulu- ja päivähoitokuljetuksissa 1.8.2011 alkaen.

Koulukuljetusauto on merkittävä edessä ja takana olevalla koulukyytikilvellä. Kilven saa korvata takseissa valaistulla koulukuljetusta ilmaisevalla kuvulla, joka on vähintään taksivalaisimen kokoinen.

3. Kuljetusten myöntämisen perusteet

Varsinaisella koulumatkalla tarkoitetaan lapsen päivittäistä kodin ja kaupungin osoittaman ensisijaisen esiopetuspaikan/lähikoulun välistä matkaa, jonka lapsi kulkee esiopetukseen/ kouluun mennessään ja sieltä kotiin palatessaan.
Koulukuljetuksella tarkoitetaan lapselle maksutonta kuljetusta, jonka opetuksesta vastaava järjestää joko yleisellä tai tilaamallaan kulkuneuvolla.

Koulunkäynti lähikoulussa ja muussa kuin lähikoulussa tai kunnassa

Koulukuljetus järjestetään vain kaupungin osoittamaan ensisijaiseen esiopetuspaikkaan/lähikouluun. Mikäli lapsi hakeutuu huoltajan anomuksesta muuhun kuin kaupungin osoittamaan esiopetuspaikkaan/ lähikouluun, kuljetuksia ei järjestetä eikä korvata. Jos lapsi muuttaa kaupungin sisällä kesken lukukauden, hän voi jäädä entiseen kouluun (sivistysjohtajan päätöksellä), mutta koulukuljetusta ei näissä tapauksissa järjestetä.

Koulumatkan pituus

Someron kaupunki järjestää kuljetuksen tai korvaa lapsen huoltajalle koulumatkakustannuksia kaupungin määrittelemään esiopetuspaikkaan/lähikouluun, jos koulumatkan pituus on:

- 1.–2.-luokan oppilaan koulumatka kaupungin osoittamaan lähikouluun on yli 3 kilometriä
- 3.–9.-luokan oppilaan koulumatka kaupungin osoittamaan lähikouluun on yli 5 kilometriä
- jos lapsen matka esiopetukseen on yli 3 kilometriä ja kuljettaminen on välittömästi yhteydessä esiopetuksen aloitus- ja/tai päättymisaikaan
- lisäksi kuljetus voidaan esiopetukseen järjestää poikkeuksellisesti myös alle 3 kilometrin matkalta lastensuojelullisin perustein (edellyttää lastensuojelulausuntoa) (Perlkt § 13/19.2.2008).

Kilometrirajoista ei voi tehdä poikkeuksia, vaan kaikkia lapsia kohdellaan samoin perustein.

Koulumatka mitataan lapsen väestörekisterin mukaisesta pysyvästä kotiosoitteesta, kotitontin portilta esiopetuspaikan / koulutontin portille lyhintä mahdollista jalankulkukelpoista ja yleisessä käytössä olevaa kävelyreittiä pitkin.
Portilla tarkoitetaan kohtaa, josta kiinteistön alueelle mennään (yleensä kodin päässä pihatien liittymää ja esiopetuspaikan/koulun pihalla lapsen tulosuunnasta jalankululle osoitettu lähin portti tai liittymä). Kävelyreitillä tarkoitetaan jalan kuljettavissa olevaa kulkuväylää, esimerkiksi ajotien reunaa, kevyenliikenteen väylää tai puistopolkua. Jälkimmäisten tulee kuulua talvikunnossapidon piiriin. Pyörä- ja kävelytiet otetaan huomioon ensisijaisina kulkuväylinä. Matkat mitataan sivistystoimiston/ päivähoitotoimiston toimesta ja ne mitataan samaa reittiohjelmaa käyttäen ja/tai lisäksi tarvittaessa maastomittauksena.

Kaupungin velvollisuutena ei ole järjestää esi- ja perusopetuksen koulukuljetusta koko matkalle, vaan kuljetus voidaan järjestää vain osalle matkasta. Kilometriraja on pisin mahdollinen omavastuumatka (1,5 km, 3 km ja/tai 5 km), joka lapsen tulee varautua kulkemaan omin neuvoin. Omavastuumatka koskee myös matkaa kotoa kuljetukselle ja takaisin.

Omavastuun kävelymatka yhteen suuntaan on enintään:

- esiopetus 1,5 km
- 1.-2. lk 3,0 km
- 3.-9. lk 5,0 km

Koulumatkan vaarallisuus (koskee perusopetuksen oppilaita)

Jotta lapsi olisi tien vaarallisuuden perusteella oikeutettu koulukuljetukseen, tulee tieosuuden olla normaaleihin tieolosuhteisiin nähden poikkeuksellisen vaarallinen. Esimerkiksi valtateillä yhdistyy erityisen suuret liikennemäärät ja korkeat ajonopeudet sekä suuri määrä raskasta liikennettä, mukaan lukien myös erikoiskuljetuksia. Tämän vuoksi valtatie 2 ja 10 on luokiteltu vaaralliseksi kaikille esi- ja alakoululaisille.
Yksityistiet eivät lähtökohtaisesti ole niin vaarallisia, että ne oikeuttaisivat lapsen maksuttomaan koulukuljetukseen, koska liikennemäärät ovat verrattain pieniä ja

ajonopeudet alhaisia. Pimeys ja muut normaalit luonnonolosuhteet (esim. lumi, liukkaus, eläimet) eivät tee tieosuudesta muuhun tiestöön nähden poikkeuksellisen vaarallista.

Vaikka tie on luokiteltu niin vaaralliseksi, että lapsi on sen perusteella oikeutettu maksuttomaan koulukuljetukseen, tien ylittäminen (valtateitä lukuun ottamatta) on mahdollista erityistä varovaisuutta noudattaen. Lapsi voidaan myös velvoittaa kulkemaan vaaralliseksi luokiteltua tietä pitkin lyhyen (noin 200 m) matkan, esimerkiksi bussipysäkille tai muuhun kuljetuksen nouto- ja/tai jättöpaikkaan. Kuljetuksen nouto- ja/tai jättöpaikkana toimii aina ensisijaisesti linja-autopysäkki.

Someron kaupunki on ottanut käyttöön Koululiitu-ohjelman ja hyödyntää sitä suositusluonteisesti 1.–2.-luokkalaisten koulutien vaarallisuuden tutkintaan ja tulkintaan. Koululiitu-ohjelma käyttää lähtötietoina Tiehallinnon tierekisteriaineistoa, joka ei kata yksityistiestöä. Koulutien vaarallisuuden arviointi perustuu Koululiitu-ohjelman tulkinnan lisäksi tieolosuhteisiin tutustumiseen kohteessa.
Arvioinnissa tarkastellaan monipuolisesti koulumatkan liikenteellisiä olosuhteita, mutta suurimman painoarvon arvioinnissa saavat teiden liikennemäärät ja nopeusrajoitukset. Olosuhteiden muuttuessa tien vaarallisuus arvioidaan uudestaan.

Vaaralliset tieosuudet 1.-6.lk:t:

- Salontien suuntainen kulku (tie 52) niiltä osin, kun tiellä on nopeusrajoituksena 80 km/h tai yli
- Helsingintien/Jokioistentien suuntainen kulku niiltä osin, kun tiellä on nopeusrajoituksena 80 km/h
- Turuntien suuntainen kulku (tie 2810) niiltä osin, kun tiellä on nopeusrajoituksena 80 km/h

Sivistysjohtaja tekee kuljetuspäätöksen tien vaarallisuuden arvioinnin perusteella ottaen tapauskohtaisesti huomioon myös lapsen ikä ja/tai muut olosuhteet.
Koulukuljetus voidaan myös järjestää vain sille osuudelle, joka katsotaan vaaralliseksi.
Lisäksi kuljetuspäätöstä tehtäessä huomioidaan:

- onko vaihtoehtoista, turvallisempaa reittiä olemassa
- kuinka pitkän matkan lapsi kulkee kyseistä autotietä
- lapsen henkilökohtainen valmius selviytyä liikenteessä.

Suositus kuljetuksen järjestämiseksi ei ole tae sen saamiselle, vaan jokainen hakemus harkitaan erikseen.

Taajama-alueella on lähes poikkeuksetta kevyen liikenteen väylät/jalkakäytävät, joten niitä ei ole luokiteltu vaarallisiksi minkään ikäisille, kuten ei myöskään 7.–9.-luokkien oppilaiden koulumatkoja.

Koulumatkan rasittavuus tai vaikeus (koskee perusopetuksen oppilaita)

Kaupunki järjestää lapselle kuljetuksen tai korvaa lapsen huoltajalle koulumatkakustannuksia, jos koulumatka on lapselle liian vaikea tai rasittava.

Kuljetuksen järjestäminen em. perusteella

- Edellyttää aina terveydenhuollon asiantuntijan (esim. koululääkärin tai koulupsykologin) lausuntoa, jonka huoltaja on velvollinen hankkimaan.

- Lausunnossa tulee ilmetä selkeästi kuljetustarpeen syiden ja perusteluiden lisäksi, mille ajanjaksolle kuljetuksen järjestämistä suositellaan sekä se, millä kulkumuodolla asiantuntija suosittelee kuljetuksen tapahtuvan.
- Uudet asiantuntijalausunnot on toimitettava joka lukuvuosi hakemuksen mukana uudelleen, elleivät ne ole luonteeltaan pysyväislaatuisia.
- Kuljetuksen järjestämisestä tehdään päätös.
- Sairauden takia voidaan kuljetus myöntää lääkärintodistuksessa mainituksi ajaksi.

Lausunto kuljetuksen järjestämiseksi ei ole vielä riittävä peruste sen saamiselle, vaan sivistysjohtaja päättää tapauskohtaisesti kuljetuksen tarpeellisuuden ja laajuuden. Kuljetusta ei järjestetä lausuntojenkaan perusteella kuin erityistapauksissa (esim. liikuntaeste) kotipihalta saakka. Kaupunki ei järjestä eikä korvaa lasten terapia-kuljetuksia eikä myöskään kuljetuksia kaverin luokse koulun jälkeen.

Koulukuljetushakemukseen rehtori/ koulunjohtaja antaa lisäksi tarvittaessa lausunnon joko kirjallisesti tai suullisesti sivistysjohtajalle.

Yhteishuoltajuus

Yhteishuoltajuudessa maksuton koulukuljetus järjestetään vain lähikoulun ja lapsen väestörekisteriin merkityn vakituisen asuinpaikan välillä, jos muut edellytykset täyttyvät (POL 32 §). Koulukuljetusta ei järjestetä sen huoltajan luota, joka asuu muualla kuin lapsen väestörekisteriin merkityssä vakituisessa osoitteessa. Huoltaja voi tarvittaessa tiedustella sivistystoimistosta oppilaan mahdollisuutta kulkea olemassa olevissa kuljetuksissa itsemaksavana.

Petoeläinvaara

Someron kaupungin alueella esiintyy petoeläimiä. Sivistystoimisto seuraa petoeläintilannetta ja käy asiasta keskustelua Suomen Riistakeskuksen riista-asiantuntijoiden kanssa.

Eläinten esiintyminen ei itsessään aiheuta sellaista vaaraa, jonka perusteella myönnettäisiin maksuton koulukuljetus. Tilapäisen kuljetustarpeen voi aiheuttaa petoeläimen ajankohtainen ihmisiin kohdistuva uhkaava käyttäytyminen, joka on vahvistettu asiantuntijan tai poliisin toimesta. Tilapäinen kuljetustarve ei voi perustua aikaisempien vuosien tapahtumiin.

Kuljetuksia tulee järjestää, jos viranomaisilta saadaan tieto, että:

- alueella liikkuva susi (tai karhu tai villisika) on vahingoittunut tai sairas
- alueella liikkuu susia, jotka eivät käyttäydy lajityypillisesti ts. susi tulee lyhyen ajan sisällä toistuvasti lähelle asutusta ihmisistä piittaamatta ja/tai saalistaa kotieläimiä tai susihavaintoja tehdään lyhyen ajan sisällä toistuvasti koulumatkan varrelta, jolloin oppilaan omavastuumatka katsotaan vaaralliseksi susivaaran vuoksi
- koulumatkan alueella on emokarhu poikasineen (tällöin kuljetus voidaan myöntää ajanjaksolle, jolloin karhu on hereillä) tai alueella karhu on herännyt kesken talviunien esim. metsäkoneen aiheuttamaan häiriöön, aiheuttaen välittömän vaaran. Tällöin kuljetus järjestetään karhun aiheuttaman välittömän vaaratilanteen ajaksi.

Petoeläimen aiheuttaman vaaran toteamiseksi, huoltajan toimittaman hakemuksen jälkeen, sivistysjohtaja pyytää lausunnon Suomen riistakeskukselta. Tilannearvion tulee perustua todellisiin haittailmoituksiin kyseisellä alueella. Asiantuntijalausunto toimii ohjaavana lausuntona päätöksenteossa. Tällöin asiaa käsitellään koulumatkan vaarallisuuden perusteella.

Sivistysjohtaja voi myöntää oppilaan huoltajan hakemuksesta varmennetun petovaaran perusteella hankinnanvaraisen koulukuljetuksen, noutopaikan määräaikaisen siirron tai saattoavustuksen huoltajalle.

Petoeläinten aiheuttamassa vaaratilanteessa lähtökohtaisesti pyritään järjestämään koulukuljetukset yhteistyössä huoltajien kanssa ensisijaisesti saattoavustuksena (kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen mukainen oman auton käyttökorvaus). Tilapäinen maksuton koulukuljetus tai noutopaikan muutos voidaan tarvittaessa myöntää koko lukuvuoden ajaksi.

Metsähallituksen ylläpitämällä verkkosivulla on mm. ohjeistus suden, karhun, ahman tai ilveksen kohtaamiseen sekä kartta suurpetohavainnoista.
Linkki suurpedot.fi-sivustolle

Koulukuljetukset aamu- ja iltapäivätoiminnasta

Koulukuljetusta ei saa koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnasta tai koululaisten kerhotoiminnasta tms. kotiin. Nämä matkat eivät ole kuljetusten piiriin kuuluvia koulumatkoja.

4. Kuljetukseen hakeminen

Koulukuljetusta haetaan ensisijaisesti kaupungin nettisivulta löytyvällä sähköisellä lomakkeella **huhtikuun loppuun mennessä**.
Tulostettava ja sähköinen hakemuslomake löytyvät kaupungin nettisivuilta.
https://www.somero.fi/kasvatus-ja-koulutus/perusopetus/koulukuljetus/

Maksuton koulukuljetus (perusopetuksen oppilas)

Someron kaupunki järjestää lapselle maksuttoman koulukuljetuksen, jos
- koulumatka on viittä (5) kilometriä pitempi (1.-9.lk)
- koulumatka on kolmea (3) kilometriä pitempi (1.-2.lk)

Maksutonta koulukuljetusta haetaan ***huhtikuun loppuun mennessä*** tai kuljetustarpeen alkaessa.
- Hakemusta ei tarvitse uusia vuosittain (päätös voimassa esim. 1.-2.lk ajan; koko alakoulun ajan, yläkoulun ajan).
- Olosuhteiden muuttuessa on tehtävä uusi hakemus (esim. osoitteenmuutos, koulunvaihto) tai ilmoitettava, ettei kuljetuksen saamiselle ole enää perusteita.

Harkinnanvarainen koulukuljetus myönnetään korkeintaan lukuvuodeksi kerrallaan.

- Koulumatka on kolmea (3)/viittä (5) kilometriä lyhyempi.
- Asiantuntijalausunnot on toimitettava joka lukuvuosi hakemuksen mukana uudelleen, elleivät lausunnot ole luonteeltaan pysyväislaatuisia.
- Erikoistapauksissa (esim. terveydelliset syyt) voidaan kuljetus järjestää asiantuntijalausunnon perusteella myös lyhyemmäksi ajaksi.

Lapselle tehty erityisen tuen päätös ei automaattisesti takaa maksutonta koulukuljetusta. Erityisen tuen oppilaiden maksuton koulukuljetus myönnetään määräajaksi. Pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaan koulukuljetusperusteet ovat samat kuin lähikouluaan käyvillä ja/tai perustuvat asiantuntijan lausuntoon.

Sivistysjohtaja tekee kesäkuun loppuun mennessä koulukuljetusoikeudesta viranhaltijapäätöksen, josta voi valittaa Turun hallinto-oikeuteen. Päätöksen liitteenä on tarkempi muutoksenhakuohje.

Esiopetuksen oppilas

Maksutonta esiopetuskuljetusta haetaan huhtikuun loppuun mennessä sekä tarvittaessa kuljetustarpeen muuttuessa. Kuljetuksesta tehdään päätös.

- Esiopetuskuljetusta haetaan sähköisellä lomakkeella, joka löytyy Someron kaupungin internet-sivuilta: https://www.somero.fi/kasvatus-ja-koulutus/esiopetus/esiopetuskuljetus/esiopetuksen-kuljetushakemus/
- Olosuhteiden muuttuessa (esim. muutto) on tehtävä uusi hakemus.

Kasvatuspäällikkö tekee hakemuksesta päätöksen, joka lähetetään tiedoksi huoltajalle. Päätöksen liitteenä on aina muutoksenhakuohjeet. Esiopetusmatkan pituus tarkistetaan tarvittaessa. Mikäli lasta koskevassa kuljetuspäätöksessä on myönnetty kaupungin järjestämä kuljetus, ilmoitetaan siitä kesäkuun loppuun mennessä huoltajille.

Maksullinen koulukuljetus (perusopetuksen oppilas)

Linja-autoilla ajettavat koulukuljetusreitit ovat avoimia myös muille käyttäjille. Tämä tarkoittaa sitä, että vuoroja voivat käyttää myös ne lapset, jotka eivät ole oikeutettuja maksuttomaan koulukuljetukseen. Hakemukset on tehtävä joka lukuvuosi erikseen ja sivistysjohtaja tekee päätöksen enintään lukuvuodeksi kerrallaan.

Takseissa maksullinen kuljetus myönnetään etusijassa niille lapsille, joilla ei ole oikeutta maksuttomaan koulukuljetukseen, mutta koulumatkan pituus on lähellä maksuttomaan kuljetukseen oikeuttavaa rajaa ja jotka käyttävät kuljetusta säännöllisesti. Kuljetus voidaan myöntää myös vain joihinkin tiettyihin ajankohtiin (esim. vain aamuksi) tai vain tietylle ajanjaksolle. Päivien on kuitenkin oltava vakiot, eikä niitä esim. vanhempien vuorotöiden takia voida jatkuvasti muuttaa. Käyttöastetta seurataan sivistystoimistossa. Maksullisen kuljetuspaikan saattaa myös menettää, jos reitille tulee uusia maksuttomaan kuljetukseen oikeutettuja lapsia, tai auton aikataulua tai reittiä joudutaan muusta syystä muuttamaan.

Sivistysjohtaja voi hakemuksesta myöntää maksullisen koulukuljetuksen niille lapsille, joilla ei ole lain mukaan oikeutta maksuttomaan koulukuljetukseen edellyttäen, että

- autossa on tilaa ja
- reitti on jo olemassa.

Erillistä kuljetusta ja reittiä ei järjestetä.

Lapset, joille on myönnetty maksullinen kuljetus maksavat matkastaan kaupungille voimassa olevan vuoroauton lipputaksan mukaisen korvauksen/matka = Seutu+ kertalippu.

- maksullisia kuljetuksia varten kaupunki on painattanut koulukuljetuslippuja, joita myydään 45 matkan lippuvihoissa
- lippuvihkoja voi ostaa kaupungintalon neuvonnasta

Seutu+-hinnasto rakentuu siten että 4–11-vuotiaat ovat lapsia ja 12 ikävuodesta eteenpäin aikuisia. Somerolla kaikki peruskoulun oppilaat laskutetaan lasten maksun mukaisesti.
Matkojen hinnoittelussa matkan enimmäispituutena käytetään 12 km:n matkaa.
Käytössä on siis hinnoittelu 6, 9 ja 12 km matkojen mukaisesti.

Maksullinen kuljetus pyritään järjestämään viimeistään 1.9. alkaen, jolloin reitit ja aikataulut sekä lakisääteisessä kuljetuksessa olevien oppilasmäärät ovat selvillä. Ns. ”talviajan kuljetus” käsittää syysloma-talviloma välisen ajan.
1.8.2026 maksullisia matkoja ei myönnetä taajama-alueella. siv.ltk. 9.6.2026 66 §.

Kuljetuksesta maksettava korvaus huoltajalle esi- ja perusopetus

Esiopetusoppilaan kuljetusoikeuden piirissä olevien esiopetuskuljetukset järjestetään vain, mikäli kyyditystä on haettu esiopetushaussa ilmoitettuun päivään mennessä. Kesken toimintakauden esiopetuskuljetuksen piiriin tulevien esiopetusoppilaiden osalta käytetään pääasiallisesti kuljetusavustusta (esim. asuinpaikan vaihto ja sen myötä esiopetuskuljetuksen kriteerit täyttyvät). Tapauskohtaisesti kuljetus voidaan järjestää myös olemassa olevalla kuljetuskalustolla, mikäli kuljetusreitit sopivat ja autossa on lapselle tilaa.

Lapsen huoltajalle voidaan maksaa anomuksesta esiopetus/koulumatkakustannusten korvausta/saattoavustusta, jos lapsi täyttää koulukuljetusehdot ja huoltaja kuljettaa lasta. Korvausta ei makseta, jos reitillä kulkee kaupungin järjestämä kuljetus, jossa on tilaa, eivätkä esim. terveydelliset syyt vaadi erilliskuljetusta. Korvausta on haettava etukäteen ennen kuljetuksen aloittamista.

- korvaus maksetaan huoltajalle laskun ja ajopäiväkirjan perusteella jälkikäteen Kelan voimassaolevan kilometrikorvauksen mukaisesti
- korvaus maksetaan aamuisin koti - esiopetus/koulu - koti ja iltapäivisin koti - esiopetus/koulu - koti -matkana
- mikäli lapsi on pois esiopetuksesta tai koulusta, ei siltä päivältä tule korvattavaa.

Koulu- ja vapaa-ajan tapaturmakuljetukset

Koulutapaturman perusteella voidaan lapselle tarvittaessa järjestää sivistysjohtajan päätöksellä määräaikainen koulukuljetus väestörekisterin mukaisesta kotiosoitteesta. Koulutapaturman sattuessa huoltajan vastuulla on hankkia kuljetuksen järjestämiseen vaadittava lääkärintodistus, jossa on maininta kuljetuksen tarpeellisuudesta, kestosta ja kuljetusmuodosta. Kuljetusta ei järjestetä ennen lääkärintodistuksen toimittamista. Kuljetus pyritään aloittamaan aina maanantaiaamusta ja huoltajan tulee tarvittaessa vastata

kuljetuksesta siihen saakka tai vähintään kahden koulupäivän ajan, jotta sivistystoimisto saa järjestettyä kuljetuksen.

Vapaa-ajalla sattuneissa tapaturmissa koulukuljetus järjestetään lääkärintodistuksen perusteella, mikäli lapsen mahdollinen oma vapaa-ajan vakuutus ei kuljetusta korvaa.

Mikäli lapsi käy huoltajan anomuksesta muuta kuin lähikoulua ja/tai asuu naapurikunnan alueella, vapaa-ajan tapaturman tai sairauden perusteella määräaikaista maksutonta koulukuljetusta ei järjestetä.

Lapsen sairastuessa koulupäivän aikana koululta otetaan yhteyttä huoltajaan lapsen noutamiseksi kotiin.

Muut määräaikaiset kuljetukset (TET-harjoittelu, terapia-, tukiopetus-, jälki-istunto- yms. kuljetukset)

Työelämään tutustumisjakson aikana koulukuljetukset järjestetään julkisilla kulkuneuvoilla, mikäli matka ylittää 5 km. TET-kuljetuksia ei järjestetä toiselle paikkakunnalle.

Kaupunki ei järjestä kuljetuksia kodin ja varhaiskasvatuspaikan välillä tai terapia-, lääkäri- tai aamu- ja iltapäivätoimintaan.

Jos lapsi osallistuu tukiopetukseen tai hänelle on määrätty jälki-istuntoa, ko. toiminta pyritään järjestämään normaalien koulukuljetusjärjestelyjen puitteissa. Mikäli tukiopetus tai jälki-istunto halutaan järjestää koulukuljetusaikojen ulkopuolella, tulee koulun sopia kuljetusjärjestelyistä huoltajan kanssa.

5. Kuljetuksen toteuttaminen

Kuljetukset suunnitellaan lukuvuosittain keskitetysti liikennöitsijän ja sivistystoimiston yhteistyönä laadittavien reittien ja aikataulujen mukaan siten, että ne mahdollisuuksien mukaan palvelevat usean koulun oppilaita. Kuljetusmuodot ja -reitit voivat myös vaihtua tarkoituksenmukaisesti, tehokkaasti ja taloudellisesti.

Suunnittelu tehdään Movit ohjelmassa, jonka huoltajaversio on Kouluun.fi.

Koulukuljetuksissa käytetään kaikilla luokka-asteilla ensisijaisesti olemassa olevaa julkista liikennettä (vuorolinja-autoja). Ostoliikenteen kuljetusmuotoja, tilauslinja-autoja ja takseja, käytetään silloin, kun reitillä ei ole julkista liikennettä. Lapsi voi joutua käyttämään koulumatkallaan useita eri kuljetusmuotoja (vuorolinja-auto, tilauslinja-auto, taksi). Lapsi voidaan velvoittaa kulkemaan omin neuvoin osan koulumatkasta (= omavastuumatka). Lapsen tulee käyttää sitä koulukuljetusta, joka ensimmäisenä lähtee koulun päätyttyä ja/tai josta kuljetuspaikka lapselle on varattu. Luvallista ei ole jäädä seuraavaan lähtevään kuljetukseen.

Koulukuljetuksia ei järjestetä ovelta–ovelle-kuljetuksina, vaan lapset kerääntyvät pääteiden varrelle, bussipysäkeille tai ns. kuljetuksien keräyspisteille. Taksien nouto- ja

jättöpaikat määrittelee sivistystoimisto ja taksiautoilija yhteistyössä siten, että ne ovat turvalliset ja tarkoituksenmukaiset (linja-autopysäkki, lähin tienhaara tms). Kotipihalta haetaan sivistysjohtajan päätöksellä vain poikkeustapauksissa ja erikseen perustellusta syystä.

Huoltajat voivat aina järjestää lastensa koulumatkat itse, mikäli he katsovat, ettei kaupungin tarjoama perustaso ole heille riittävä. Tällöin he vastaavat itse kustannuksista. Muiden kuin lakisääteiseen koulukuljetukseen oikeutettujen oppilaiden huoltajat ovat itse velvollisia järjestämään lastensa kuljetukset parhaalla katsomallaan tavalla.

Kuljetusten odotusajat ja koulumatkaan käytettävä aika

Perusopetuslain § 32 mukaan lapsen päivittäinen koulumatka saa odotuksineen kestää enintään:

- 2½ tuntia lapsen ollessa alle 13-vuotias lukuvuoden alkaessa
- 3 tuntia lapsen ollessa yli 13-vuotias lukuvuoden alkaessa

Odotusajat pyritään pitämään kohtuullisina. Aikatauluista johtuen lapsi voi joutua odottamaan kuljetusta aamulla ja/tai iltapäivällä. Kuljetusten ja koulun alkamisen odottaminen koululla tapahtuu valvotuissa olosuhteissa ja siitä vastaa koulussa koulunkäynninohjaaja tai joku muu koulun henkilöstöön kuuluva.

Alla olevassa Kuntaliiton tekemässä taulukossa on esitetty keskimääräisiä kävelyaikoja ikäluokittain. Lapsen kilometriä kohti tarvitsema keskimääräinen kävelyaika

Ikä vuosina	Kävelyaika (min/km)
5	16
6	15
7	14
8	13
9	12,5
10	12
11	11,8
12	11,6
13	11,4
14	11,2
15	11
16	10,8

Lähde: Henkilökuljetusopas, Suomen Kuntaliitto 2012

Lapsen on oltava sovitulla noutopaikalla riittävän ajoissa, vähintään 5 minuuttia ennen sovittua aikaa. Koulukuljetukset eivät odota myöhässä olevaa lasta. Koulukuljetuksen ***arvioidun*** saapumisajan voi tarkistaa Kouluun.fi-ohjelmasta.

Tilauslinja-autoissa ja takseissa on lain mukaan oltava lista kuljetettavista lapsista.

Kuljetukset vuorolinja-autoilla (=julkinen liikenne)

Koulukuljetuksissa käytetään kaikilla luokka-asteilla ensisijaisesti olemassa olevaa julkista liikennettä.

Vuorolinja-autoja varten lapsi saa koulusta ensimmäisenä koulupäivänä Matkahuollon tai Seutu+-bussikortin. Bussikortti on henkilökohtainen ja sitä saa käyttää ainoastaan kouluaikojen puitteissa tapahtuviin koulumatkoihin. Lapsen tulee huolehtia hänelle annetusta bussikortista. Jos bussikortti rikkoutuu, on lapsen välittömästi ilmoitettava asiasta sivistystoimistoon. Kaupunki ostaa lapselle vain yhden bussikortin ja mikäli kortti katoaa tai se rikkoutuu, veloitetaan huoltajalta 30 euroa uuden kortin hankkimisesta. Hintaa voidaan tarvittaessa tarkistaa. Bussikortit tulee palauttaa sivistystoimistoon tai kouluun lukuvuoden lopussa, viimeisellä kouluviikolla. Koulukuljetusoikeuden päättyessä tulee bussikortti palauttaa kouluun viivytyksettä. Mahdolliset bussikorttien väärinkäytökset laskutetaan aina lapsen huoltajalta. Maksu voi pitää sisällään myös väärinkäytöksen selvittämisestä aiheutuneita kustannuksia.

Kouluilla tai sivistystoimistolla ei ole velvollisuutta toimittaa huoltajille kuljetusten tarkkoja aikatauluja tai reittejä. Huoltajat näkevät kaupungin järjestämän koulukuljetuksen aikataulut ja noutopaikat suoraan Kouluun.fi -sovelluksesta. Vuorolinja-autojen tiedot voi tarkistaa Matkahuollon internetsivuilta osoitteesta www.matkahuolto.fi tai https://seutuplus.fi/aikataulut/

Kuljetukset tilauslinja-autoilla (=avoin ostoliikenne)

Tilauslinja-autoja varten huoltaja saa käyttöönsä Kouluun.fi-ohjelman, josta näkyvät lapsen kuljetusajat. Linja-auton kuljettajalla on käytössä Kouluun.fi-kuljettajasovellus, josta hän näkee kuljetukseen tulevien lasten nimet, noutopaikan ja huoltajan puhelinnumeron, sekä sen onko lapsella maksuton vai maksullinen kuljetus.

Tilauslinja-autojen aikataulut löytyvät kaupungin nettisivuilta https://www.somero.fi/kasvatus-ja-koulutus/perusopetus/koulukuljetus/ .

Someron kaupunki on ostanut/ostaa tilauslinja-autokuljetukset avoimena liikenteenä. Ko. kuljetuksiin voi matkansa maksamalla osallistua muutkin matkustajat kuin koulukuljetuksen piiriin kuuluvat oppilaat ja opiskelijat, mikäli autoissa on tilaa. Maksu on voimassa oleva Matkahuollon myymän kertalipun hinta, ja maksutapana käy Someron kaupungin myymä kertalippu, käteinen tai kortti.

Kuljetukset takseilla (=ostoliikenne)

Takseissa on kuljettajilla käytössä Kouluun.fi-kuljettajasovellus, josta hän näkee kuljetukseen tulevien lasten nimet, noutopaikan ja huoltajan puhelinnumeron, sekä sen onko lapsella maksuton vai maksullinen kuljetus.
Taksien aikataulujen ja reittien tekemisestä vastaa ensisijaisesti kilpailutuksessa valituksi tulleet liikennöitsijät sivistystoimistosta saamiensa tietojen mukaisesti.

Taksien kuljetusjärjestelyissä toimitaan mahdollisuuksien mukaan samaan tapaan kuin linja-autokuljetusten kanssa; myös taksit käyttävät nouto- ja jättöpaikkoina ensisijaisesti linja-autopysäkkejä tai lähintä tienhaaraa tms. enimmäiskävelymatkojen ja -aikojen

puitteissa. Taksien poikkeamia pääteiltä pyritään välttämään ja pysähdyksiä keskittämään tiettyihin pisteisiin.

Huoltajalla on velvollisuus peruuttaa kuljetus Kouluun.fi-ohjelman kautta, jos lapsi ei tarvitse kuljetusta jonain päivänä (esim. sairauspoissaolot).

Taksinkuljettajilla ei ole oikeutta ottaa koulukyytiin muita lapsia kuin ne, jotka sivistystoimisto ilmoittaa kuljetukseen eikä myöskään tehdä sovitusta kuljetusreitistä poikkeavia kuljetuksia huoltajan pyynnöstä.
Reittiaikataulu on mitoitettu koulukuljetusoppilaiden ja koulujen aikataulujen mukaiseksi, ja kaikkia lapsia tulee kohdella samoilla periaatteilla.

6. Säännöt ja ohjeet koulukuljetuksissa

Liikennöitsijän/kuljettajan vastuu kattaa matkan autoon noususta kotipysäkiltä tai noutopisteestä koulun pysäkille jättämiseen ja toisin päin.

Koulukuljetusauton kyytiin saavat maksutta nousta vain ne lapset, joille sivistysjohtaja tai kasvatuspäällikkö on tehnyt kuljetuspäätöksen. Koulukuljetukseen ei saa ottaa kavereita mukaan. Lapset kuljetetaan ainoastaan ajolistaan merkittyyn jättö- ja noutopaikkaan.

Alla on lueteltu periaatteita ja ohjeita, joiden mukaan koulukuljetuksien aikana on toimittava. Periaatteita noudattamalla koulukuljetukset sujuvat joustavasti ja turvallisesti.

- Koulun sääntöjä on noudatettava myös koulumatkan aikana.
- Liikenneturvallisuus on kuljetuksen aikana tärkeää. Autossa ei saa liikkua paikasta toiseen kuljetuksen aikana, ja turvavyöt on ehdottomasti pidettävä kiinni koko ajomatkan ajan määräysten mukaisesti.
- Kuljettajalla on oikeus ja velvollisuus puuttua kuljetuksen aikana tapahtuvaan häiriköintiin tilanteen vaatimalla tavalla ja ilmoittaa siitä tarvittaessa sivistystoimistoon
- Huoltajan tulee ilmoittaa Kouluun.fi-ohjelman kautta hyvissä ajoin etukäteen, jos lapsi jostakin syystä ei tarvitse kuljetusta.
- Lapsen on oltava sovitulla noutopaikalla riittävän ajoissa, vähintään 5 minuuttia ennen sovittua aikaa. Auto ei odota.
- Myöhästynyttä lasta ei erikseen kuljeteta.
- Syöminen ja juominen ajoneuvoissa on kielletty.
- Linja-autoa käytettäessä on annettava selvä ja reipas pysähtymismerkki.
- Hämärän ja pimeän aikana heijastin tai heijastinliivi auttaa ratkaisevasti näkymistä.
- Maksu suoritetaan vuorolinja-autossa Matkahuollon tai Seutu+:n bussikortilla, jonka tulee olla ehjä.
- Tilauslinja-autoissa ja takseissa kulkevat oppilaat eivät tarvitse erillistä korttia. Kuljettajilla on käytössä Kouluun.fi-kuljettajasovellus, josta he näkevät kyytiin tulevien oppilaiden nimet ja nouto/jättöpaikat, sekä huoltajan puhelinnumeron.

Ohjeita lapsille

Lapsen tehtävänä on turvallisen ja joustavan koulukuljetuksen toteuttamisen varmistamiseksi:

- olla ajoissa sovitulla noutopaikalla, että kaikki kuljetettavat ehtivät oikeaan aikaan kouluun
- odottaa autoa rauhallisesti eikä aiheuta vaaraa itselle tai muille
- pimeän aikana käyttää heijastinta/heijastinliiviä
- tietää, että linja-autopysäkki/noutopaikka ei ole leikkipaikka
- huolehtia siitä, että ei ole likainen ja luminen, kun nousee koulukuljetukseen
- nousta autoon reippaasti, mutta ryntäilemättä, ottaa koulureppu pois selästä, istua penkille ja kiinnittää turvavyön sekä pitää ajon aikana turvavyön kiinnitettynä
- käyttäytyä ajon aikana asiallisesti ja ottaa muut kuljetettavat huomioon, noudattaa hyviä tapoja ja kuljettajan antamia ohjeita
- kertoa matkan aikana tulevista ongelmista heti kuljettajalle
- nousta paikaltaan sen jälkeen, kun auto on pysähtynyt ja poistua autosta viivyttelemättä
- jos oppilas joutuu ylittämään tien, tulee hänen odottaa, kunnes kuljetusauto on jatkanut matkaansa.

Ohjeita lasten huoltajille

Huoltajan tehtävänä on huolehtia, että:

- lapsi on ajoissa noutopaikalla ja että noutopaikka on esteetön eri vuodenaikoina
- lapsi on pukeutunut sään mukaisesti
- lapsi käyttää pimeällä heijastinta tai heijastinliiviä (myös taajama-alueella)
- lapsella on repussa huoltajan yhteystiedot
- lapsi ottaa kuljetukseen vain sellaisia urheiluvälineitä ja muita ylimääräisiä tavaroita, joita tarvitaan lukujärjestyksen mukaisesti esim. liikuntatunneilla ja joiden tuomisesta on muuten erikseen sovittu koulun kanssa
- huoltajan tehtävänä on myös huolehtia siitä, että urheiluvälineet tulee kuljetuksen ajaksi suojata asianmukaisesti (luistimiin teräsuojukset, sukset suksipussissa tai tiiviisti yhteen sidottuina)
- huoltajan tehtävänä on vastata esiopetuksessa olevan lapsen saattamisesta kuljetukseen ja kuljetuksesta kotiin.

Huoltajat opastavat lastaan asianmukaiseen käyttäytymiseen ja turvallisuuteen koulumatkojen aikana sekä kertovat tarvittaessa kuljettajalle lapsen sairauksista ja mahdollisesta lääkityksestä (esim. diabetes, epilepsia). Jos lapsi ei toistuvasta ohjeistuksesta huolimatta esimerkiksi käytä turvavyötä tai jatkaa häiriköintiä, voidaan kuljetuksen järjestäminen siirtää kokonaisuudessaan huoltajan vastuulle.

Huoltajat ilmoittavat kaikista, myös äkillisistä kuljetusmuutoksista välittömästi Kouluun.fi-ohjelmaan. Tieto siirtyy kuljettajalle reaaliajassa ohjelman kautta. Jos lapsi sairastuu kesken päivän koulussa/esiopetuksessa, on huoltajalla velvollisuus noutaa lapsi kotiin.

Mikäli huoltajalla on tiedossaan pitempiaikainen poikkeama lapsen kuljetuksen tarpeeseen, tulee se itsenäisesti perua Kouluun.fi-ohjelman kautta tai ilmoittaa siitä

sivistystoimistoon, josta peruutus hoidetaan. Huoltaja ei voi itse tilata koulukuljetusta eikä tehdä muutoksia kuljetusreittiin. Kaikki perus- ja esiopetuksessa olevien lasten kuljetusasiat hoidetaan sivistystoimiston/ varhaiskasvatustoimiston kautta.

Ohjeita liikennöitsijöille ja kuljettajille

- Kuljettajan on käytettävä Kouluun.fi-kuljettajasovellusta sekä pidettävä paikannus päällä.
- Kuljetuksissa käytettävän auton kunto on oltava määräysten sekä ohjeiden mukainen ja siisti, mm. turvavöiden on oltava kunnossa ja niitä on oltava riittävä määrä.
- Kuljettajan on varmistettava, että lapsilla on turvavyöt kiinni liikkeelle lähdettäessä.
- Kuljetettaviin tai heidän perheisiinsä liittyvistä asioista ei kerrota ulkopuolisille; kuljettajasovellus ja sen tiedot on tarkoitettu vain kuljettajaa varten.
- Kuljettajan on huolehdittava erityistä huolenpitoa vaativien (esim. kehitysvammaisten) lasten luovuttamisesta vastaanottavalle henkilölle saakka.
- Kuljetusreittien ajaminen on toteutettava sovitun mukaisesti sekä sovitun aikataulun mukaisesti.
- Nopeusrajoituksia ja liikennesääntöjä on noudatettava.
- Kuljettaja vastaa järjestyksenpidosta autossa.
- Ajoneuvo tulee pysäköidä aina siten, että kuljetettava voi nousta kyytiin ja pois kyydistä turvallisesti.
- Kuormitusmääräyksiä on noudatettava.
- Lapset on sijoitettava autoon kuljetettavien koko ja erityistarpeet huomioiden.
- Liikennöitsijä vastaa kuljettajiensa rikostaustan selvittämisestä (Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä 14.6.2002/504).
- Autossa on oltava alkolukko (Laki alkolukon käytöstä koulu- ja päiväkotikuljetuksissa 10.12.2010/1110).
- Auton tulee olla varustettuna taksiasetuksen mukaisella koulukyyti-merkillä.

7. Toiminta poikkeustilanteissa

Lapsen koulumatka on reitti suorinta tietä kotoa kouluun / esiopetuspaikkaan ja takaisin. Koulumatkaksi ei katsota lapsen poikkeamista koulureitiltä tai jos hän ei käytä hänelle osoitettua koulukuljetusta, vaan lapsi esim. menee koulusta suoraan kaverin luokse tai huoltaja hakee hänet koululta. Someron kaupunki ei vastaa erillisistä kuljetuksista huonoissa keliolosuhteissa eikä joukkoliikenteeseen kohdistuvien työtaistelutoimenpiteiden aikana. Näissä tapauksissa päätös oppilaan kouluun lähettämisestä on huoltajan vastuulla.

Koulukuljetusauto ei saavu pysäkille

Ajokelin ollessa erityisen huono (esim. kova pakkanen, lumisade), ajoneuvon rikkoutuessa tai muista erityisestä syistä (esim. tien liukkaus) voi joskus käydä niin, että auto ei pääse

kulkemaan aikataulun mukaisesti. Liikennöitsijä on tällöin velvollinen järjestämään mahdollisuuksien mukaan korvaavan kuljetuksen ja ilmoittamaan asiasta sivistystoimistoon ja kouluille. Lapsen ei pidä kuitenkaan odottaa kuljetusta noutopaikalla loputtomiin (= yli 30 minuuttia), vaan on parasta, että hän menee takaisin kotiinsa tai hakeutuu huoltajiensa avustamana kouluun. Huoltajalle pyritään lähettämään tekstiviesti Kouluun.fi-ohjelman kautta poikkeustilanteissa tai jos reittiin tulee muutoksia.

Kuljetuksen laatuun ei olla tyytyväisiä

Mikäli lapsi ja hänen huoltajansa eivät ole tyytyväisiä kuljetuksen laatuun, tulee huoltajan ottaa yhteyttä ensisijaisesti suoraan liikennöitsijään ja sen jälkeen tarvittaessa sivistystoimistoon. Kaikki sivistystoimistoon tulleet palautteet kirjataan ylös ja selvitetään liikennöitsijän kanssa.

Erimielisyydet liikennöitsijän kanssa

Sivistystoimisto ja liikennöitsijä yhteistyössä osoittavat lapselle kuljetuksen nouto- ja jättöpaikan. Paikka voi olla linja-autopysäkki, lähin tienhaara tai muu liikenteellisesti turvallinen paikka. Jos lapsen huoltajalla ja liikennöitsijällä on erimielisyyttä pysäkin paikasta, sivistystoimisto päättää lopullisen paikan.

Onnettomuudet

Kaupunki on vakuuttanut kaikki oppilaat koulussa tai koulumatkan aikana tapahtuvan tapaturman varalta. Liikennöitsijän liikennevakuutus korvaa vahingot, jotka ovat liikennöitsijän vastuulla. Tapaturmavakuutus koskee varsinaista kouluaikaa ja koulumatkaa välittömästi koulun ja kodin välillä sekä vuosittaiseen työsuunnitelmaan merkittyjä opintoretkiä. Lyhytkin poikkeaminen koulumatkareitiltä katkaisee vakuutuksen. Vakuutus korvaa tapaturman aiheuttamat hoitokulut, mutta ei esinevahinkoja. Mikäli sattuu vakava liikenneonnettomuus, jossa tapahtuu henkilövahinkoja, vastaa poliisi tilanteen hallinnasta ja tiedottamisesta. Lievemmissä onnettomuuksissa liikennöitsijä on velvollinen tiedottamaan huoltajille tapahtuneesta.

Vahinko- ja ilkivaltatapaus

Mikäli lapsi aiheuttaa koulukuljetusautolle vahinkoa ja/tai ilkivaltaa, on huoltaja velvollinen korvaamaan lapsensa aiheuttaman vahingon. Tällöin lapsen huoltaja ja liikennöitsijä sopivat keskenään vahinkojen korvaamisesta. Someron kaupunki ei korvaa lasten koulukuljetusautoille aiheuttamia vahinkoja.

8. Liikennekasvatus ja turvallisuus

Liikenneturvallisuus on kuljetuksen aikana tärkeintä. Someron kaupunki tekee omalta osaltaan jatkuvaa työtä koulumatkojen turvallisuuden puolesta.

Päävastuu liikennekasvatuksessa on huoltajilla, jotka ovat velvollisia opastamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä. Huoltajien toivotaan huolehtivan siitä, että erityisesti

koulunsa aloittaville mutta myös vanhemmille lapsille opetetaan hyvin koulureitti, aikataulut ja liikenteessä kulkeminen. Vanhempien on neuvottava ja opastettava ja tarpeen mukaan kuljettava mukana sekä saatettava lasta, kunnes hän oppii itse kulkemaan ja huomioimaan liikennettä. Huoltajat vastaavat koulukuljetuksessa olevien lasten turvallisesta pääsystä kotoa autoon ja autosta kotiin.

Vanhempien tulee arvioida, onko heidän lapsensa riittävän kypsä kulkemaan koulumatkan tai osan koulumatkasta pyörällä. Suositus on, että esi- ja 1.-luokkalaiset eivät kulkisi kouluun pyörällä. Pyöräilykypärän käyttö on tieliikennelain mukaan pakollista aina pyöräillessä. Myös heijastimen/ heijastinliivin käyttö on ehdottoman tärkeää pimeänä vuodenaikana.

Laki järjestyksenpitämisestä joukkoliikenteessä oikeuttaa kuljettajan poistamaan häiriötä aiheuttavan matkustajan, joka kielloista huolimatta jatkaa häiriön aiheuttamista. Matkustajaa ei saa kuitenkaan poistaa, jos siitä aiheutuisi vaaraa hänen terveydelleen. Koulukuljetus voidaan myös evätä lapselta määräajaksi.

Kuljettajalle on taattava työrauha, jotta hän voi keskittyä ajamiseen. Lapset eivät saa myöskään häiritä muita matkustajia.

Koulun piha-alueen liikenne järjestetään siten, että se ei vaaranna oppilasturvallisuutta. Koulut osoittavat piha-alueiden tuntumasta vanhemmille turvallisen lasten jättö- ja noutopaikan.

9. Lukiolaisten koulukuljetukset

Laajennetun oppivelvollisuuden piiriin kuuluvien opiskelijoiden maksuttomaan kuljetukseen on oikeutettu oppilas, jonka yhdensuuntaisen koulumatkan pituus on vähintään 7 kilometriä.

Kelan myöntämää koulumatkatukea voi saada päivittäisten matkakustannusten korvaamiseksi. Koulumatkatukea maksetaan ensisijaisesti matkoihin julkisella liikenteellä tai koulukuljetuksella. Laajennetun oppivelvollisuuden piiriin kuuluvilla opiskelijoilla ei ole kustannusten vähimmäisrajaa, vaan koulumatkat korvataan täysimääräisesti Kelan maksaman koulumatkatuen kautta.

1.8.2025 alkaen koulumatkatukea voivat saada vain maksuttomaan koulutukseen oikeutetut opiskelijat.

Koulumatkatukea haetaan erikseen joka lukuvuosi OmaKelan kautta. Tarkemmat ohjeet koulumatkatuen hakemiseksi saa koululta.

Jos opiskelijalla ei ole mahdollista käyttää julkista liikennettä, voi hän hakea paikkaa kaupungin perusopetuksen oppilaille järjestämään koulukuljetukseen. Tämä tulee hakea hyvissä ajoin ennen koulujen alkamista. Tulostettava ja sähköinen hakemus löytyvät kaupungin nettisivuilta.